

OM STAT OG KIRKE.

Stat og kirke – skal de skilles?

Til baggrunden for den debat, der for tiden føres omkring adskillelse af stat og kirke, hører for os at se:

- dels grundlovens § 4: ”Den evangelisk-lutherske kirke er den danske Folkekirke og understøttes som sådan af staten”.
- dels sekulariseringen og dermed afkristningen af vort folk. Nok er langt størsteparten af folket medlemmer af folkekirken, men hovedparten af disse lever uden nærkontakt med kirken og dens budskab. Mange taler om ”dem” og ”jer”, når de taler om kirken.
- dels indvandring af mennesker med anden religion.
- dels tanker i tiden om, at religionen skal ud af det offentlige liv, så ingen religion får præferencestilling.
- dels usikkerhed om, hvor grænsen går i spørgsmålet om kirkens indre og ydre anliggender.
- dels spørgsmålet omkring den forbindelse der er mellem stat og kirke omkring civilregistrering og begravelsesvæsen.
- dels spørgsmålet omkring folkekirkens økonomi.
- dels spørgsmålet om folkekirkens rummelighed.

Det er umuligt at forudse, hvordan en adskillelse vil forløbe, og hvad dens resultat vil blive. Men begge dele bør overvejes nøje. Det må også overvejes, hvilke ændringer i grundloven, der vil blive nødvendige og ønskelige, hvis der skal ske adskillelse.

Hvad taler for en adskillelse?

At kirken og evangeliet ikke er en statsfunktion. Der er en stigende tendens til, at folkekirkens medlemmer betragter kirken som et serviceorgan og ikke som ”de helliges fællesskab”. Denne ulykkelige tendens forsvinder ikke blot ved, at stat og kirke skilles, men den kan forhåbentlig modvirkes derved.

Det forudsætter dog, at vi læremæssigt og liturgisk fastholder, at gudstjeneste først og fremmest er GUDstjeneste, dvs. at det er den treenige Gud, der tjener os med ord og sakramenter. Dernæst er gudstjeneste i betydningen vores tilbedelse i tro som svar på Guds tjeneste. Dermed er det egentlige problem ikke organisation, men lære.

At folkekirken styres af et folketing, hvis medlemmer ikke behøver at være døbte, endsiges medlemmer af folkekirken. Problemet er dog ikke bare ikke-medlemmerne, men også at de fleste af folketingets medlemmer har samme passive forhold til folkekirken som folket i øvrigt, og at de ikke kender den kristne lære i det hele taget.

At sandheden relativiseres ved den nuværende ordning. Folkekirken må følge med tiden, selvom det betyder, at bibelske sandheder må fornægtes. Men sandheden kan ikke ”demokratiseres”.

At de økonomiske forhold må afklares. Der er stigende utilfredshed med, at staten betaler til bl.a. præstelønninger, skønt det blot er gæld, den betaler af på. En adskillelse må indebære, at der skabes klarhed. Klarheden kan dog sikkert også nås uden egentlig adskillelse.

At folkekirken kommer til at stå friere i forhold til staten. Folkekirken kan genvinde sin bevidsthed om at være Jesus Kristi kirke. Den bør i alle tilfælde besinde sig på, hvad det vil sige at være Kirke.

Taler noget imod en adskillelse?

At rummeligheden bliver mindre? Måske er det et af de punkter, det er vanskeligt at vide noget om? Sandsynligheden taler dog for, at rummeligheden kan blive mindre. Det er der under alle omstændigheder brug for, for rummeligheden er en del af problemet i folkekirken i dag. Sagen er derfor snarere, at rummeligheden bør afløses af en ægte Bibel- og Bekendelsestro *i praksis*. Der skal hverken være større eller mindre rummelighed, end hvad Bibel og Bekendelse tilsiger. Skulle en mindre rummelighed ramme Bibel- og Bekendelsestro, klargør folkekirken hermed blot, at den ikke længere er Kristi kirke.

At folkekirken vil blive politiseret? Hvis folkekirkens egne organer får større indflydelse, kan der uvægerligt ske en politisering. Der kan fremstå en magtelite, der vil føle sig kaldet til at udtale sig om mange ting. Risikoen er, at det er uklart, om det er tidens strømninger eller bundetheden til Bibel og Bekendelse, der vejer tungest. På den anden side kan det ikke nægtes, at folkekirken allerede er gennempolitiseret. Større frihed eller selvstændighed vil ikke gøre nogen forskel, *med mindre* en kirkeordning *sikrer* og *i praksis kræver* Bibel- og Bekendelsestro.

Hvad kan tale både for og imod en adskillelse?

At folkekirken kan blive sprængt. Det er i forvejen så som så med enheden. Det vil dog stille mange mennesker i et vanskeligt valg, både aktive og passive. Aktive kristne vil opleve smerte ved at skulle se fællesskaber brudt. Der kan opstå en broget skare af menigheder, og passive kristne vil føle sig usikre på, hvad de skal gøre. Samtidig kan denne skilsmisse måske også bringe en tiltrængt afklaring, et fornyet engagement og en klar forkyndelse og sakramentsforvaltning, der ikke modsiges af kolleger. Det afhænger helt af, om man vil være tro mod Bibel og Bekendelse formelt og i praksis.

Det største problem

Folkekirkens største problem er, at det fundamentale spørgsmål om synd og nåde, frelse og fortabelse overskygges af optagethed af at skaffe alle "et godt liv", og at størstedelen af folkekirkens medlemmer ikke tager del i dens liv og tilbedelse og tilsyneladende heller ikke deler den tro, de er døbt på. Disse forhold ændres ikke ved en ændring af forholdet mellem stat og kirke eller en række konferencer, men alene ved, at Guds Ånd virker omvendelse og tro ved forkyndelse af lov og evangelium og en ret forvaltning af sakramenterne. Det opfordrer vi alle til at bede om i vor Herres Jesu Kristi navn.

I virkeligheden er det altså den manglende Bibel- og Bekendelsestro, der er det største problem. Dybest set vil en adskillelse af stat og kirke ikke føre til de nødvendige ændringer, med mindre folkekirken forpligtes på at være og i praksis faktisk bliver Bibel- Bekendelsestro. Teoretisk vil det kunne ske uden større selvstændighed. Den omsiggribende optagethed af rent organisatoriske forhold er derfor langt mindre afgørende for folkekirkens fremtid end en indre oprustning med det mål at fremme lære og liv i overensstemmelse med Bibel og Bekendelse. Afvises disse bestræbelser, tvinges Bibel- og Bekendelsestro mennesker til enten at danne en alternativ struktur inden for folkekirken i lighed med tiltag i Norge og Sverige eller ultimativt at forlade folkekirken og tilslutte sig eksisterende frikirker, der reelt er evangelisk-lutherske, eller etablere sådanne.

Allerede i 1964 hed det i "*Kirkens Ja og Nej*": "*De to kirkesyn (benedelsens og folkeflertallets) er nemlig så forskellige, at forestillingen om, at de begge i al fremtid kan leve med samme hjemstedsret ved siden af hinanden i samme folkekirke, er en illusion.*" Med de ord indbyder *Kirkelig Samling om Bibel og Bekendelse* til alvorlig overvejelse af, hvilke konkrete skridt der må tages for at bevare Guds Kirke i vort danske folk.

Kirkelig Samling om Bibel og Bekendelse, den 23. september 2003
Gennemgået og bearbejdet november 2011